

Karta charakterystyki zgodna z wymogami Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) (Dz.Urz.UE L396 z dnia 30 grudnia 2006 z późniejszymi zmianami).

1. IDENTYFIKACJA SUBSTANCJI/ MIESZANINY I IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

Nazwa mieszaniny	HP FR110 YELLOW
Kod mieszaniny	40-0062
Zastosowanie	Tusz do zastosowania w drukarkach cyfrowych.
Dystrybutor	Digiprint Sp.z o.o. Ul.Okopowa 47 01-059 Warszawa Tel. +48 22 838-82-83 Fax. +48 22 838-95-64 osoba odpowiedzialna za kartę charakterystyki: digiprint@digiprint.pl
Telefon alarmowy	+48 22 838-82-83(czynny w godz.9-17)
Data sporządzenia	23.04.2009 r.
Data ostatniej aktualizacji	

2. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

Klasyfikacja mieszaniny zgodna z przepisami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. nr 171, poz. 1666 ze zmianami w Dz. U. z 2004r. Nr 243, poz. 2440, Dz. U. Nr 174, poz. 1222, 2007, Dz. U. 2009 nr 43 poz. 353).

Xn – Produkt szkodliwy z przypisanym zwrotem zagrożenia:

R20/21 - Działa szkodliwie przez drogi oddechowe i w kontakcie ze skórą.

Zapobieganie:

Trzymać z dala od źródeł ciepła/iskier/otwartego płomienia/gorących powierzchni. Nie palić.

Unikać wdychania pyłów/oparów/gazów/par/mgiał/sprayu.

Używać tylko w dobrze wentylowanych pomieszczeniach.

Nosić rękawice ochronne/ubranie ochronne/okulary ochronne/osłonę twarzy.

Reagowanie:

Na skórę – umyć dużą ilością wody z mydłem.

Wdychanie – przenieść poszkodowanego na świeże powietrze, zapewnić spokój i wygodną pozycję do oddychania.

Jeśli poszkodowany źle się czuje skontaktować się z lekarzem.

Odzież zabrudzoną produktem uprać przed ponownym użyciem.

Na wypadek pożaru używać: CO₂, proszki gaśnicze lub rozproszone prądy wody.

Przechowywać w dobrze wentylowanym pomieszczeniu. W chłodzie.

Usuwać zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Opakowania jednostkowe mieszaniny wymagają znakowania ostrzegawczego - patrz pkt. 15.

3. SKŁAD I INFORMACJA O SKŁADNIKACH

Klasyfikacja substancji zgodna z tabelą 3.2 załącznika VI Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin oraz z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. nr 171, poz. 1666 ze zmianami w Dz. U. z 2004r. Nr 243, poz. 2440, Dz. U. Nr 174, poz. 1222, 2007, Dz. U. 2009 nr 43 poz. 353).

Produkt jest mieszaniną zawierającą poniższe substancje oraz dodatki, które nie są klasyfikowane jako niebezpieczne.

Składniki niebezpieczne zawarte w mieszaninie:

3. SKŁAD I INFORMACJA O SKŁADNIKACH**Octan 2-butoksyetylu**

Zawartość:	≤ 60%
Nr CAS:	112-07-2
Nr WE:	203-933-3
Nr indeksowy:	607-038-00-2
Klasyfikacja:	Xn; R20/21

Octan 2-metoksy-1-metyloetylu

Zawartość:	≤ 20%
Nr CAS:	108-65-6
Nr WE:	203-603-9
Nr indeksowy:	607-195-00-7
Klasyfikacja:	R10; Xi; R36

Cykloheksanon

Zawartość:	≤ 20%
Nr CAS:	108-94-1
Nr WE:	203-631-1
Nr indeksowy:	606-010-00-7
Klasyfikacja:	R10; Xn; R20

W punkcie 16 karty podano pełne znaczenie zwrotów R.

4. PIERWSZA POMOC**Zalecenia ogólne:**

Objawy zatrucia mogą występować z opóźnieniem (kilku godzinnym). Poszkodowany powinien pozostać pod obserwacją lekarską przynajmniej 48h po wypadku.

Przy kontakcie z oczami:

Wyjąć szkła kontaktowe. Przy podwiniętych powiekach przemyć oczy dużą ilością czystej bieżącej wody.

Przy kontakcie ze skórą:

Natychmiast zmyć wodą z mydłem i dokładnie spłukać.

Przy wdychaniu:

Zapewnić dostęp świeżego powietrza, ciepło i spokój. W przypadku zatrzymania oddechu zastosować sztuczne oddychanie. Jeśli objawy się nasilają skonsultować się z lekarzem. Jeśli osoba poszkodowana jest nieprzytomna ułożyć ją w pozycji bezpiecznej. Wezwać lekarza.

Po połknięciu:

Jeśli objawy nie ustępują skonsultować się z lekarzem.

5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU**Środki gaśnicze:**

Dwutlenek węgla (CO₂), piasek, proszki gaśnicze. Nie używać wody.

Środki zabronione:

Woda.

Specjalne zagrożenia:

-

Wyposażenie ochronne strażaków:

Ustny aparat chroniący drogi oddechowe.

W zależności od rozmiaru pożaru nosić aparaty oddechowe z niezależnym źródłem powietrza i kombinezony ochronne.

6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA**Indywidualne środki ostrożności:**

Przestrzegać przepisów BHP.

Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska:

Nie dopuszczać do przedostawania się produktu do wód powierzchniowych, gruntowych i gleby.

6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

Nie dopuszczać do przedostawania się produktu do kanalizacji.
Powiadomić odpowiednie władze w przypadku uwolnienia produktu do środowiska.

Metody oczyszczania/usuwania:

Zebrać za pomocą ciekłego materiału wiążącego (piasek, diatomity, środki wiążące kwasy, uniwersalne środki wiążące, trociny) do oznakowanego pojemnika na odpady. Usuwać zgodnie z przepisami podanymi w punkcie 13. Zapewnić odpowiednią wentylację.

7. POSTĘPOWANIE Z MIESZANINĄ I JEJ MAGAZYNOWANIE**Postępowanie z mieszaniną:**

Przestrzegać przepisów BHP. Zapewnić wentylację/wywiew na stanowisku pracy.

Ochrona przeciwpożarowa i przeciwwybuchowa:

Brak specjalnych zaleceń.

Magazynowanie

Pojemniki przechowywać dobrze zamknięte, w chłodnym, suchym oraz dobrze wentylowanym pomieszczeniu.

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ**Dodatkowe zalecenia w zakresie środków inżynieryjnych:**

Brak specjalnych zaleceń.

Parametry kontroli narażenia:

Rozporządzenie MPiPS z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2002 r. Nr 217, poz. 1833 ze zmianami w Dz. U. z 2005r nr 212 poz. 1769, Dz. U. Nr 161, poz. 1142, 2007):

Wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy:**Octan 2-butoksyetylu CAS[112-07-2]**

NDS: 100 mg/m³; NDSCh: 300 mg/m³; NDSP: nie określono;

Octan 2-metoksy-1-metyloetylu CAS[108-65-6]

NDS: 260 mg/m³; NDSCh: 520 mg/m³; NDSP: nie określono;

Cykloheksanon CAS[108-94-1]

NDS: 40 mg/m³; NDSCh: 80 mg/m³; NDSP: nie określono;

Zalecenia dotyczące procedury monitoringu – metodyka pomiarów

PN ISO 4225/Ak:1999 Jakość powietrza – Zagadnienia ogólne – Terminologia (arkusz krajowy)

PN Z-04008-7:2002. Ochrona czystości powietrza. Pobieranie próbek. Zasady pobierania próbek powietrza w środowisku pracy i interpretacji wyników

PN-EN-689:2002. Powietrze na stanowiskach pracy – Wytyczne oceny narażenia inhalacyjnego na czynniki chemiczne przez porównanie z wartościami dopuszczalnymi i strategia pomiarowa.

PN-EN-482:2002. Powietrze na stanowiskach pracy – Ogólne wymagania dotyczące procedur pomiaru czynników chemicznych.

Metoda opisana w PiMOŚP 1998, z. 19

Metoda zalecana przez jednostki badawczo-rozwojowe w dziedzinie medycyny pracy.

PN-76/Z-04087 Ochrona czystości powietrza. Oznaczanie zawartości cykloheksanonu na stanowiskach pracy metodą kolorymetryczną.

Środki ochrony indywidualnej

Trzymać z dala od żywności, napojów i pasz. Odzież zanieczyszczoną produktem zdjąć i uprać przed ponownym użyciem. Myć ręce przed każdą przerwą i po zakończeniu pracy. W trakcie stosowania nie jeść, nie pić i nie palić tytoniu. Unikać kontaktu ze skórą i oczami.

Ochrona dróg oddechowych:

W przypadku narażenia układu oddechowego lub w warunkach niskiego zanieczyszczenia nosić maski

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

filtrujące. W przypadku intensywnego lub długotrwałego narażenia nosić aparaty oddechowe z niezależnym dopływem powietrza.

Ochrona rąk:

Rękawice ochronne (nieprzepuszczalne, odporne na produkt).

Właściwości ochronne rękawic zależą nie tylko od rodzaju materiału, z którego są wykonane. Czas działania ochronnego może być różny przypadku różnych producentów rękawic. W przypadku preparatu, który jest mieszaniną wielu substancji nie można precyzyjnie oszacować czasu działania ochronnego rękawic. Uwzględniając podane przez producenta parametry rękawic należy zwracać uwagę podczas stosowania produktu czy rękawice jeszcze zachowują swoje właściwości ochronne.

Ochrona oczu:

Gogle (podczas przelewania produktu).

Ochrona skóry:

Odzież ochronna.

UWAGA

Wymagania zasadnicze dla środków ochrony indywidualnej, warunki i tryb dokonywania oceny zgodności środków indywidualnej oraz sposób i wzór ich znakowania określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. 2005 Nr 259, poz. 2173).

Pracodawca jest obowiązany zapewnić, aby stosowane środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze posiadały właściwości ochronne i użytkowe oraz zapewnić odpowiednie ich pranie, konserwację, naprawę i odkażanie.

Zalecane badania wstępne i okresowe pracowników narażonych na czynniki chemiczne są określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30.05.1996 roku w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz.U. nr 69/1996, poz. 332, wraz z późniejszymi zmianami)

9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

Postać	Ciecz
Kolor	Zgodny ze specyfikacją produktu.
Zapach	Charakterystyczny
Punkt topnienia/zakres topnienia	Nie określony
Punkt wrzenia/zakres wrzenia	146 °C
Punkt zapłonu	72 °C (Closed cup)
Temperatura zapłonu	280 °C
Samozapłon	Produkt nie ulega samozapłonowi
Niebezpieczeństwo wybuchu	Produkt nie stwarza zagrożenia wybuchowego
Granice stężeń wybuchowych:	
dolna:	1,0 vol%
górna:	8,4 vol %
Ciśnienie pary w 20°C	0,4 hPa
Gęstość	Nie określona
Rozpuszczalność w/ Mieszalność z wodą:	Produkt nie miesza się lub miesza się trudno
Zawartość rozpuszczalników	
rozpuszczalniki organiczne:	90,1%
woda:	0,1%
Zawartość ciał stałych	8,8 %

10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ**Rozkład termiczny / warunki, których należy unikać:**

Brak rozkładu przy użyciu zgodnym z przeznaczeniem.

Materiały, których należy unikać:

Silne kwasy, silne utleniacze.

Niebezpieczne produkty rozkładu:

Nie są znane niebezpieczne produkty rozkładu.

Niebezpieczne reakcje:

Nie są znane niebezpieczne reakcje.

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE**Toksyczność ostra:****Octan 2-butoksyetylu**

LD₅₀(oralnie, szczur) 2400 mg/kg

LD₅₀(dermalnie, królik) 1580 mg/kg

Działanie drażniące na:

Skórę: Brak efektu drażniącego.

Oczy: Brak efektu drażniącego.

Działanie uczulające: Nie jest znane działanie uczulające.

Produkt wykazuje działanie szkodliwe.

12. INFORMACJE EKOLOGICZNE**Toksyczność dla środowiska wodnego:**

Klasa szkodliwości wody 1 (klasyfikacja własna producenta): Nieznacznie niebezpieczny dla wody.

Nie dopuścić do przedostania się nie rozcieńczonego produktu lub jego dużych ilości do wód powierzchniowych, cieków wodnych lub kanalizacji.

13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

Nie usuwać do kanalizacji. Nie dopuszczać do zanieczyszczania wód powierzchniowych, gruntowych i gleby.

Przestrzegać przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. nr 62/2001, poz. 628 z późniejszymi zmianami).

Przestrzegać przepisów ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz.U. nr 63/2001, poz. 638 z późniejszymi zmianami).

Klasyfikacja odpadów zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r w sprawie katalogu odpadów (Dz.U.2001 nr. 112, poz. 1206): Nie określono.

Nie usuwać razem z odpadami domowymi. Nie usuwać do kanalizacji.

Usuwać zgodnie z obowiązującymi przepisami.

14. INFORMACJE O TRANSPORCIE**Transport drogowy i kolejowy ADR/RID:**

Nieklasyfikowany.

Transport morski IMDG/IMO:

Nieklasyfikowany.

Transport lotniczy ICAO/IATA

Nieklasyfikowany.

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE UREGULOWAŃ PRAWNYCH

USTAWA z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych. (Dz. U. nr 11 poz. 84 z późniejszymi zmianami)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. nr 201 poz. 1674)

Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. 2003 nr 171 poz. 1666 ze zmianami w Dz. U. 2004 nr 243 poz. 2440 i Dz. U. 2007 Nr 174 poz. 1222, Dz. U. 2009 nr 43 poz. 353)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30.05.1996 roku w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. nr 69/1996, poz. 332 wraz z późniejszymi zmianami)

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. 2005 Nr 259, poz. 2173)

Umowa Europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzona w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. nr 194/2002, poz. 1629) wraz z kolejnymi zmianami załączników A i B publikowanymi w formie Oświadczeń Rządowych w Dzienniku Ustaw RP oraz Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym materiałów niebezpiecznych (Dz.U. nr 199/2002, poz. 1671 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206)

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 2002 nr 217 poz. 1833 ze zmianami Dz. U. 2005 nr 212 poz. 1769, Dz. U. 2007 nr 161 poz. 1142).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz.U. 2005 nr 11, poz. 86 z późniejszymi zmianami)

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. 1997 nr 129, poz.844 wraz z późniejszymi zmianami)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 marca 2009 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz niektórych preparatów chemicznych (Dz.U. 2009 nr 53 poz.439)

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywę 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006. (Dz. Urz. UE L353 z dnia 31 grudnia 2008r.)

Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE

Ocena bezpieczeństwa chemicznego substancji – składników mieszaniny nie została dokonana.

Symbole i napisy ostrzegawcze:

Szkodliwy

Zawiera: Octan 2-butoksyetylu

Zwroty R: R20/21 - Działa szkodliwie przez drogi oddechowe i w kontakcie ze skórą.

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE UREGULOWAŃ PRAWNYCH

Zwroty S:	S24/25 – Unikać zanieczyszczenia skóry i oczu. S36/37 - Nosić odpowiednią odzież ochronną i odpowiednie rękawice ochronne. S51 – Stosować wyłącznie w dobrze wentylowanych pomieszczeniach.
Informacje dodatkowe:	-

16. INNE INFORMACJE

Treść zwrotów wskazujących rodzaj zagrożenia dotyczących składników mieszaniny:

Xn – Substancja szkodliwa

R10 – Produkt łatwopalny.

R20 – Działa szkodliwie przez drogi oddechowe.

R20/21 – Działa szkodliwie przez drogi oddechowe i w kontakcie ze skórą.

R36 – Działa drażniąco na oczy.

Powyższe informacje są opracowane w oparciu o bieżący stan wiedzy i dotyczą produktu w postaci w jakiej jest stosowany. Dane dotyczące tego produktu przedstawiono w celu uwzględnienia wymogów bezpieczeństwa, a nie zagwarantowania jego szczególnych właściwości. W przypadku, gdy warunki stosowania produktu nie znajdują się pod kontrolą producenta, odpowiedzialność za bezpieczne stosowanie produktu spada na użytkownika.

Karta charakterystyki preparatu została przetłumaczona na podstawie karty charakterystyki w języku angielskim z dnia 26.03.2009r. dostarczonej przez producenta, informacji z baz danych ChemIDplus, ESIS oraz obowiązujących w Polsce przepisów dotyczących niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych przez firmę Eko-Futura Sp. z o.o. - www.ekofutura.com.pl